

ĐỌC VÀ VIẾT UNICODE TRONG ĐIỆN THƯ VỚI DẤU VIỆT.

Nguyễn Sĩ-Tuất

1. CÁCH ĐỌC DẤU VIỆT VIẾT THEO MÃ UNICODE.

Muốn đọc trang lưới, hay điện thư, viết bằng fonts arial, courier, times new roman, verdana, tahoma, có khả năng hỗ trợ dấu Việt, gọi tắt dưới đây là unicode fonts, thì máy người đọc không cần có fonts Việt VNI, VPS, VNKeys,...mà chỉ cần có một số fonts của Windows vừa nói thôi. Một số lớn các trang lưới Việt ngữ hiện nay đã viết bằng loại unicode fonts này. Khi đã **đọc** được trang trên mạng lưới, thì có rất nhiều cơ may bạn sẽ **đọc** được điện thư vì thông thường e-mail và web browser có cùng một lập trình.

1.1. Các fonts trong Windows hỗ trợ cho dấu Việt vừa nói lấy ở đâu ra ?

Nếu có Win 2000, Me, XP, những fonts này đã có sẵn trong Windows, các bạn không phải lấy ở đâu cả. Nếu có Win 98 hoặc 95, các bạn có thể lấy **miễn phí** từ trang nhà của Microsoft, và cài vào trong máy của bạn, những fonts arial, courier,..., hoặc lấy từ những trang lưới như VPS thường có những nối liên kết đến những trang có thể download miễn phí.

1.2. Một số điều chỉnh cần thiết lúc đọc.

Trong một số trường hợp, điện thư viết bằng unicode lại không đọc được mặc dầu người nhận đã có fonts sẵn sàng. Lúc đó, người đọc, phải thử một vài encoding trong menu - view. Chọn Unicode, hay user defined hay western european, (vì tùy cách setup khi trao đổi điện thư, nên có khi phải chọn như vậy). Hiện nay unicode còn trong giai đoạn phát triển, có nhiều phần cứng và phần mềm của máy gửi và nhận vẫn chưa thích ứng với nhau, nên thỉnh thoảng ta phải làm "trial and error".

1.3. Nếu làm đúng như thế thì kết quả ra sao ?

Trên 90% có kết quả tốt. Số còn lại, do mỗi máy mỗi khác, nên thỉnh thoảng có sự trục trặc, lúc đọc được, lúc không. Tuy nhiên, giống như mọi khoa học còn trong giai đoạn phát triển, hi vọng những sơ sót ban đầu sẽ được giải quyết trong tương lai gần.

2. CÁCH VIẾT DẤU VIỆT THEO MÃ UNICODE.

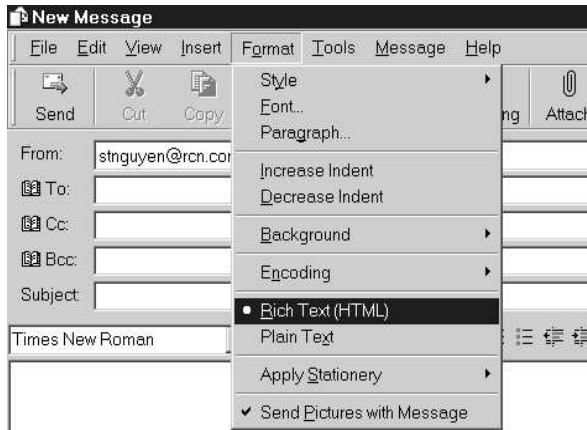
2.1. Keyboard driver.

Khác với đọc, muốn viết dấu Việt, ngoài các fonts hỗ trợ cho dấu Việt của Windows (Times New Roman, arial, courier...) máy để viết cần có nhu liệu (chương trình) để gõ dấu, gọi là keyboard driver. Thông dụng là VPS software có thể download từ <http://vps.org>, nhưng cũng có thể dùng software khác. Bài này dùng VPS để viết dấu Việt. Tùy mail server của bạn là yahoo mail (hoặc hotmail) hay một nhà cung cấp khác (như rcn, earthlink, msn...) cách viết sẽ hơi khác, tuy nguyên tắc vẫn giống

nhau: Trước hết phải chạy chương trình tiếng Việt (thí dụ VPS), chọn mã unicode để viết, sau đó gõ message (dùng font Arial, Times, Tahoma, Verdana... với cách đánh dấu giống như nhu liệu Việt - thí dụ VPS), rồi “gửi”.

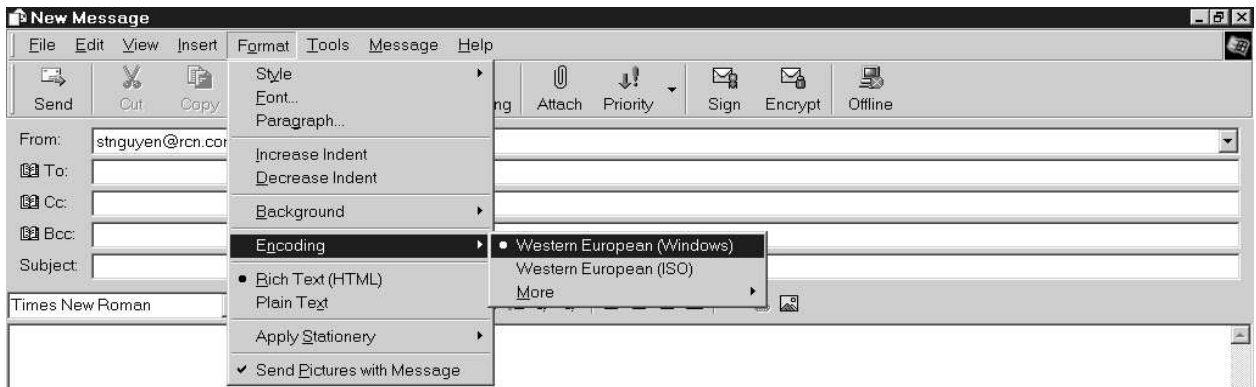
2.2. Trường hợp dùng Office Outlook hay Outlook Express.

ISP thường chấp nhận Rich Text (HTML) nên giản dị nhất là dùng format này (HTML).

a. Chạy VPS (hay một nhu liệu khác tương tự). **Chọn Unicode của bảng Kỹ Thuật.** Muốn có sự lựa chọn này, cần bấm trước hết VPS icon, sau đó right click lên icon này (có máy khi chạy VPS sẽ có một icon thứ nhì của VPS hiện ra, và bạn chỉ cần bấm vào icon thứ nhì này).

b. Chọn New Message (hay Reply). Nếu dùng reply phải coi chừng là format của mình được sửa lại theo format người gửi nên phải xem lại nếu đã đổi thì phải setup lại, thí dụ encoding là Western European thay vì unicode, v..v..

c. Dùng format Rich Text (HTML), sau đó chọn arial (hoặc Times New roman, Verdana, Courier, Tahoma)

d. Gõ điện thư với **dấu Việt theo quy tắc của VPS** (hay một nhu liệu tương tự), xong rồi bấm “Send”

e. Lúc đó sẽ hiện ra một sub-menu, phải chọn : **"Send as is"** (chỉ chọn "send as unicode" nếu dùng format "plain text")

2.3. Trường hợp Yahoo mail.

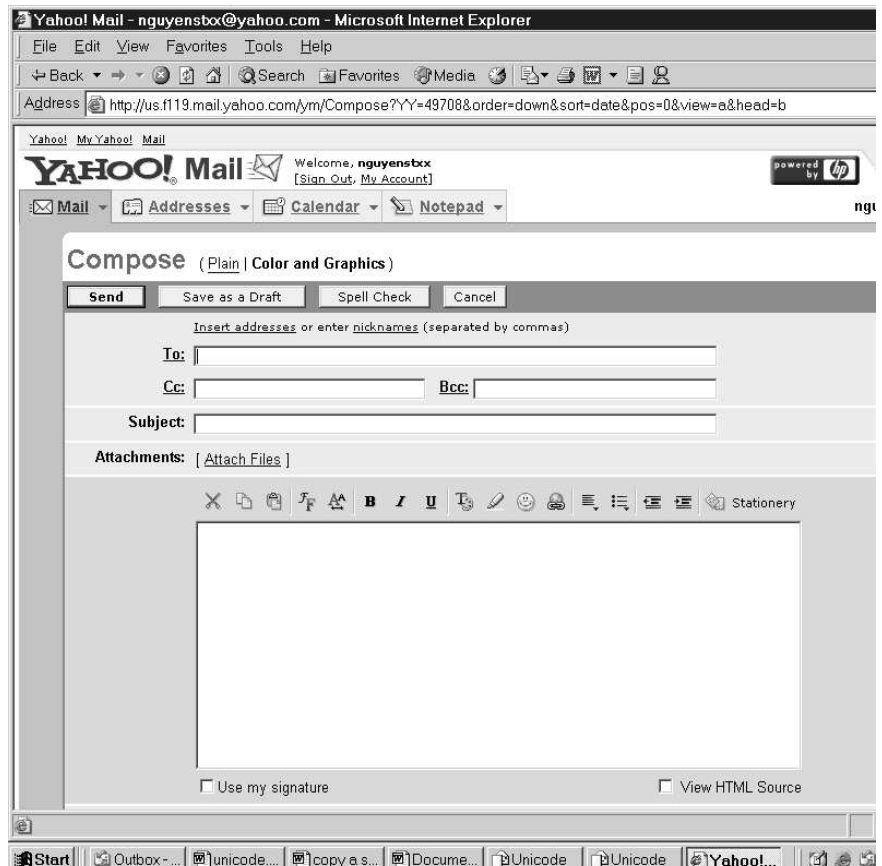
Yahoo mail là một web-based mail provider cung cấp dịch vụ điện thư miễn phí trên Internet rất phổ biến hiện nay.

a. Giống (a) ở trên 2.2

b. Chọn "Compose" hay reply.
Nếu dùng reply cần chú ý đến encoding.

c. Dùng format **HTML**. Muốn biết đang có HTML thì đọc cạnh hàng chữ Compose nếu thấy chữ "Plain" màu xanh và chữ Color and Graphics màu đen thì đúng là đang ở dạng HTML. Hoặc thấy dưới hàng chữ Attachments có một hàng những icons về formatting thì mình đang ở HTML format. Còn nếu hàng chữ "Color and Graphics" màu xanh thì mình đang dùng format Plain text, cần bấm mouse vào đó để đổi qua dạng HTML để có thể viết dấu Việt cho dễ đọc.

d. Giống như (d) ở trên 2.2.

e. Không phải lựa chọn giữa send as is hay send as unicode vì không có option để chọn nữa.

Ghi chú.

VPS chỉ dùng để cung cấp keyboard driver cho Unicode. Có keyboard driver khác cũng viết được unicode nhưng không tiện bằng VPS. Ngoài ra VPS còn có thể giúp hoán chuyển các fonts như VNI, VPS, VNKeys, VNU, VietNet, v..v..

Nếu bấm vào icon shortcut của VPS để chạy VPS software thì có khi không thấy hiện ra bảng "Sửa Bảng Mã" để mình chọn Unicode. Phải kiếm icon thứ nhì có nền màu xanh đậm hơn, và bấm vào đó, mới có bảng dùng để "điều chỉnh", "hoán chuyển", "tốc ký", "kỹ thuật". Bấm "Kỹ thuật" sẽ cho mình chọn Unicode, VPS, v..v.. Phải **chọn Unicode**. Trường hợp không thấy icon thứ nhì thì right-click vào icon duy nhất sẽ có bảng "Sửa Bảng Mã".

TÀI LIỆU THAM KHẢO.

1. <http://www.aihuucongchanh.com> (những bài viết về unicode)
2. <http://www.unicode.org>
3. http://www.nonsong.org/Unicode/unicode_faqs.htm
4. http://www.geocities.com/hon_viet/Cachdung_Unicode.htm
5. <http://kimle.net/unicode/aboutunicode.htm>
6. <http://www.microsoft.com/typography/web/embedding/>
7. <http://kimle.net/unicode/>
8. <http://www.vps.org>
9. <http://www.ccss.de/slovo/unifonts.htm>
10. <http://www.trichlor.org/>
11. <http://www.vietkey.com/unicode/index.htm>
12. http://www.geocities.com/hon_viet/C...g_Unicode_2.htm
13. http://www.bdqvn.org/documents/TiengVietvaUnicode_V2.doc

